

“Escriure m’omple i em permet explicar experiències que he tingut”

ALMUDENA MONTAÑO

Maria Aladern (Blanes, 1941) presenta aquest mes d'abril la seva tercera novel·la, *Escalaes amunt*, un retrat costumista amb tocs d'humor sobre la superació d'una jove que decideix deixar de ser monja per anar a servir a la casa d'una família de la burgesia.

En menys de cinc anys Aladern ha escrit tres llibres diferents i, abans de sortir a la llum el tercer, ja treballa en el quart. Va decidir posar-se a escriure quan es va jubilar. Amb la primera novel·la, *Camins d'arrels*, va guanyar el certamen literari *Paraules a I cària*, l'any 2012. Això la va animar, i el 2014 ja publicava *El bram de l'aigua*. Des de llavors, l'escriptura és el seu refugi i el seu alliberament.

Podríem dir que ha quedat enganxada per l'escriptura?

Escriure m'omple i em permet explicar experiències que he tingut al llarg de la meua vida. Sempre he procurat que els meus personatges siguin versemblants. Gairebé tots estan basats en fets reals, però intento ubicar-los en escenaris diferents. Escriure un llibre ha significat per a mi la recuperació del que no m'hauria pensat mai que podria recuperar: la memòria, trossos de vida...

Els seus dos primers llibres expliquen la vida de persones del seu voltant. Aquest darrer també té una part autobiogràfica?

Sempre escric sobre anècdotes que he viscut jo o alguna persona propera. En aquest cas, la protagonista podria ser una tieta meua que va ser monja, però també podria ser jo quan era jove. Una noia molt creïdula, que no anava a ballar perquè les monges em deien que era pecat. Però tant la Dora com jo ens vam haver d'espavilar en un moment de les nostres vides.

Quins personatges troba la Dora, la protagonista de la seva darrera novel·la?

Els personatges que va trobant al

Maria Aladern presenta aquest mes d'abril la tercera de les seves novel·les: *Escalaes amunt*. Foto: Almudena Montaña

llarg de la història són persones que jo he conegut en diferents àmbits i que els barrejo en un mateix edifici “escales amunt”. Gent que pot tenir una base real en el meu món. A la casa on serveix hi viu un notari que li permet a ella accedir a la biblioteca familiar i així, poc a poc, la Dora adquireix coneixements. Al pis de sota estan els botiguers i al de sobre la germana del notari, mare d'un aprenent de polític. A l'àtic de l'edifici hi viu un professor d'art. Un pintor bohemí que ha tingut un gran paper en el despertar de la nostra protagonista.

Les “escales amunt” són les escales de l'edifici on se situa la història?

Sí, però també fa referència a que la protagonista va escalant posicions a la vida.

I en el segon llibre, *El Bram de l'aigua*, quina part d'autobiogràfica hi ha?

És un retrat de la vida dels pescadors, que conec perfectament ja que vaig néixer en aquest món. De fet, la nostra vida girava entorn de

l'ofici d'anar en mar. A casa no es parlava d'altra cosa que de la barca i del motor, de les calades i del temps, mentre de nit fèiem eixugar la roba molla a la vora del foc i la casa s'impregnava d'olors de mar. També he crescut esperant l'arribada dels pescadors. Quan sortia de l'escola, anava amb el meu germà cap al moll a esperar el pare i l'avi. Si la barca tardava una mica més del compte, la mare i l'avia ja començaven a patir.

Per què patien?

Perquè a vegades l'espera es feia molt llarga, d'altres feia mala mar i no tornaven a l'hora. Aquest llibre havia de ser el primer que hauria volgut escriure, però no vaig poder fer-ho perquè em portava records tràgics que no era capaç de materialitzar-los.

Quins records?

El meu germà va morir amb 24 anys quan entrava al port de Blanes després d'un dia de pesca. Aquell succeís va ser una desgràcia per a tota la família i va canviar les nostres vides.

Potser escriure i explicar-ho li ha servit de teràpia.

Segurament que sí, perquè m'ha fet reviure moltes coses.

Per què va decidir posar-se a escriure?

Al llarg de la meua vida, sempre pensava que hi havia altres coses que m'agradaven com ara les arts i la literatura, però que no les podia fer per dos motius: la feina i tenir cura dels meus fills. Vaig treballar de secretària a la SAFA de Blanes tretze anys. Després, el meu home i jo vam obrir un comerç que el vam regentar durant 25 anys i que ens va tenir molt lligats. Fins que, de sobte, un dia tot va canviar.

Com?

Vam haver de tancar la botiga quan ens van posar al costat un supermercat de 2.000 metres quadrats. Llavors em va sortir una feina al cinema Maryan de Blanes, on hi vaig estar fins els 59 anys. Allà, al cinema, vaig conèixer una senyora que em va obrir els ulls.

Qui?

Una professora jubilada em va explicar que anava dos cops per setmana a la Universitat de Barcelona a fer uns seminaris adreçats a la gent gran. Quan van tancar el cinema, m'hi vaig matricular. Jo agafava apunts i quan tornava amb el tren cap a Blanes els passava a net.

Què va suposar per a vostè anar a la ciutat?

Els dos dies que anava a la Universitat em van servir també per aprendre a moure'm per Barcelona. Visitava les galeries d'art, museus, llibreries... Un dia, mentre passejava, vaig passar per davant de l'Ateneu Barcelonès i em va cridar l'atenció un curs d'iniciació a la narrativa.

I es va apuntar...

Sí. El primer dia em van dir que escrivís un text de 30 línies i no sabia com fer-ho. Vaig escriure només tres línies. De seguida vaig pensar que m'havia equivocat de lloc. Però quan anava per la meitat del curs, la professora em va dir que no ho feia malament; llavors em vaig animar i em vaig apuntar a un altre curs d'escriptura de 90 hores. I així vaig anar fent cursos fins que em vaig veure amb cor d'escriure la primera novel·la.

Què li diu la família d'aquesta afició per l'escriptura?

La meua germana m'ha donat molt de suport. El meu home em diu que a vegades sembla que no hi soc, però està content i els meus fills també. Jo tota la vida m'he dedicat a tothom i ara em toca a mi.

L'any que ve publicarà un altre llibre?

He he he. Lèstic escrivint, però no sé quan l'acabaré. Hi ha setmanes que no escric res i d'altres que no paro. M'agrada que el text reposi, després el rellegeixo, canvio coses i les perfecciono. ■

Els llibres publicats: *Camins d'arrels* i *El bram de l'aigua*. Foto: A. Montaña

La versemblança de les històries i els personatges

Les novel·les de la Maria Aladern tenen totes un nexa en comú. Els personatges que hi surten són versemblants. Ella canvia els seus noms, les ubicacions, els barreja amb altres vides, però són fruit d'un passat que ha viscut. Gent que l'ha sorprès, que ha marcat la seva vida, que ha admirat, odiat o simplement persones que ha conegut. També les històries són fruit d'unes vivències i records.

La primera novel·la que va escriure, *Camins d'arrels* (2012), tracta de la vida de pagès, del món que van viure els seus avis i que ella va contemplar des de ben petita. El segon llibre, *El bram de l'aigua*, retrata la vida de les famílies de pescadors, unes històries viscudes en primera persona però que ha volgut situar en altres indrets perquè els personatges poguessin moure's més lliurement.

I en la darrera de les seves novel·les, *Escalaes amunt*, els protagonistes tornen a ser persones del seu entorn, però en aquest cas els hi dona més llibertat: “Jo m'identifico molt amb la protagonista, la Dora, amb aquest afany de superació que té, malgrat els problemes als quals s'ha d'enfrontar”, puntualitza la Maria Aladern. ■